

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلي وزارت

رسمي جريده

فوق العاده كڼه

موافقتنامه سازمان همكاري هاي منطقي جنوب آسيا (سارك) پيرامون تجارت و خدمات

تاريخ نشر: (۲۵) سنبله سال ۱۳۹۳ هـ.ش نمبر مسلسل: (۱۱۴۷)

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح، موافقتنامه سازمان همکاری های منطقوی جنوب آسیا (سارک) پیرامون تجارت و خدمات

شماره: (۷۴)

تاریخ: ۱۳۹۱/۷/۹

ماده اول:

به تاسی از حکم فقره (۶۱) ماده (۶۴) قانون اساسی افغانستان، موافقتنامه سازمان همکاری های منطقوی جنوب آسیا (سارک) پیرامون تجارت و خدمات که توسط مصوبات شماره (۴۹) مؤرخ ۱۳۹۱/۵/۱۶ ولسی جرگه و شماره (۴۸) مؤرخ ۱۳۹۱/۶/۲۱ مشرانو جرگه شورای ملی بداخل یک مقدمه و (۳۲) ماده تصدیق گردیده است، توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبات مجلسین شورای ملی در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

ولسی جرگه

تصدیق ولسی جرگه

از موافقتنامه سازمان همکاری های منطقوی جنوب آسیا (سارک) پیرامون تجارت و خدمات

شماره: (۴۹)

تاریخ: ۱۳۹۱/۵/۱۶

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، موافقتنامه سازمان همکاری های منطقوی جنوب آسیا (سارک) پیرامون تجارت و خدمات در جلسه عمومی مؤرخ (۱۶) ماه اسد سال ۱۳۹۱ ولسی جرگه به داخل یک مقدمه و (۳۲) ماده تصدیق گردید.

عبدالرووف " ابراهمی "

رئیس ولسی جرگه

جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

تصدیق مشرانو جرگه در مورد موافقتنامه سازمان همکاری های جنوب آسیا (سارک) پیرامون
تجارت خدمات

شماره: (۴۸)

تاریخ: ۱۳۹۱/۶/۲۱

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، مشرانو جرگه در جلسه عمومی مؤرخ ۱۳۹۱/۶/۲۱ در مورد موافقتنامه سازمان همکاری های جنوب آسیا (سارک) پیرامون تجارت خدمات را به داخل یک مقدمه و (۳۲) ماده به اکثریت آراء تصدیق نمود.

فضل هادی " مسلمیار "

رئیس مشرانو جرگه

موافقتنامه سازمان همکاری های منطقه‌ای جنوب آسیا (سارک) پیرامون تجارت و خدمات

پیشگفتار:

کشور های عضو سازمان همکاری های منطقه‌ای جنوب آسیا (سارک)، متشکل از جمهوری اسلامی افغانستان، جمهوری مردم بنگلادیش، کشور شاهی بوتان، جمهوری هندوستان، جمهوری مالدیف، نیپال، جمهوری اسلامی پاکستان جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا که منبهد به شکل انفرادی (کشور متعاقد) و به شکل جمعی (کشور های متعاقد) یاد می شوند.

متعهد اند تا همکاری های اقتصادی سارک را به منظور بالا بردن سطح درک امکانات بالقوه منطقه برای تجارت و توسعه برای رفاه مردمان خویش با روحیه سازش دوجانبه، با احترام کامل به اصول تساوی حاکمیت، استقلال، و تمامیت ارضی تمام کشور ها.

با پذیرش اینکه تدابیر تجاری منطقه‌ای در هر دو بخش، کالاها و خدمات در سارک به عنوان جاده ای برای تحقق اهداف توسعه و رشد اقتصادی در منطقه با گسترش سرمایه گذاری فرا منطقه‌ای و فرصت های تولیداتی عمل می نماید.

با توجه به اینکه موافقتنامه ساحة تجارت آزاد جنوب آسیا (SAFTA) برای آزاد سازی تجارت زمنیه تجارت کالاها را به اساس ترجیحی فراهم می سازد.

با اعتقاد بر افزایش نقشی را که سکتور خدمات در اقتصاد و تجارت کشور های عضو بازی می نماید، و امکانات بالقوه که برای افزایش تجارت فرا منطقه‌ای در عرصه خدمات به شکل سودمند دوجانبه وجود دارد و همچنان با

درک بیشتر، مبنی بر اینکه کشورهای کمتر توسعه یافته در منطقه نیاز دارند تا با آنها رویه خاص و متفاوت صورت گیرد، که با نیازمندی های توسعه‌ی آنان متناسب باشد.

حسب ذیل توافق نمودند:

تعاریف

ماده اول:

اصطلاحات آتی در این موافقتنامه معانی ذیل را افاده می نماید:

۱- شخصیت حقوقی عبارت است از اینکه:

۱.۱ ملکیت اشخاص حقوقی یک کشور متعاقد باشد، هرگاه بیشتر از ۵۰ فیصد مفاد سرمایه، ملکیت اشخاص آن کشور متعاقد باشد.

۲.۱ توسط شخصیت حقوقی یک کشور متعهد کنترل شده باشد، هرگاه همچو شخصیت حقوقی صلاحیت معرفی اکثریتی از رؤسا را داشته باشد یا به شکل قانونی فعالیت های آنرا رهبری نماید.

۳.۱ وابسته به شخصیت حقوقی دیگر باشد هر گاه آنرا کنترل نماید یا توسط شخصیت حقوقی دیگری کنترل شده باشد یا هرگاه آن و شخصیت حقوقی دیگر هر دو از عین شخصیت حقوقی کنترل گردد.

۲- خدماتی که در اجراءات یک اداره دولتی عرضه می گردد:

عبارت از هر نوع خدماتی است که نه به گونه تجارتي و نه بگونه رقابتي با یک یا بیشتر از یک عرضه کننده خدمات، عرضه می گردد.

۳- ترمیم طیاره و خدمات حفظ و مراقبت: عبارت از آن فعالیت های اند که برای یک طیاره انجام می شود یا بخش از آن می باشد زمانی که از خدمات منصرف شود شامل حفظ مراقبت نباشد که به اصطلاح آن را حفظ و مراقبت لین می گویند.

۴- حضور تجارتي: عبارت است از هرگونه فعالیت تجارتي یا تأسیسات مسلکی که شامل موارد ذیل باشد:

۴-۱ ساختار، حصول یا حفظ یک شخصیت حقوقی.

۴-۲ ایجاد یا نگهداری یک شعبه یا دفتر نمایندگی. در قلمرو یک کشور متعهد به منظور عرضه خدمات.

۵- خدمات سیستم ریزرفی کمپیوتری (CRS): عبارت است از خدمات فراهم شده توسط سیستم کمپیوتری که حاوی معلومات در باره حمل کننده هوایی، تقسیم اوقات، موجودیت، مسافرت و قواعد سفر که از طریق آن ریزرف صورت می گیرد یا تکت ها می تواند صادر شود.

۶- مالیات مستقیم در برگیرنده تمام مالیات بالای مجموع عواید، بالای تمام سرمایه یا عناصر از عواید یا سرمایه به شمول مالیات بر عایدات از بیگانگی ملکیت، مالیات بالای جایداد، مواریت، تحایف، مالیات بالای مبالغ مجموعی حق الزحمه ها، یا معاشات که توسط تصدی ها پرداخته می شود و همچنان مالیات بالای افزایش سرمایه.

۷- شخصیت حقوقی عبارت از هر نوع نهاد حقوقی است که به شکل معمول ایجاد گردیده یا طبق قانون نافذ تنظیم شده باشد، چه انتفاعی باشد یا غیر انتفاعی، چه ملکیت خصوصی باشد یا ملکیت دولتی، که دربر گیرنده هر نوع شرکت، امانت، مشارکت، شرکت مختلط، مالکیت انفرادی یا انجمن می باشد.

۸- شخصیت حقوقی سایر کشورهای متعهد: عبارت از شخصیت حقوقی است که دارای یکی از اوصاف ذیل می باشد:

۸-۱ - طبق قانون سایر کشورهای متعهد ایجاد یا تنظیم شده باشد و در قلمرو سایر کشورهای متعهد سرگرم فعالیت های اساسی تجارتي باشد.

۸-۲ در صورت عرضه خدمات ذریعه حضور تجارتي، در ملکیت یا کنترل.

۸-۲-۲ - شخصیت حقوقی سایر کشور های متعاهد باشد، یا.

۸-۲-۲ - طبق بند (۱) فقرة (۸) شخصیت حقوقی سایر کشور های متعاهد باشد.

۹- تدابیر عبارت از هر نوع اقدام است که از سوی یک کشور متعاهد اتخاذ می گردد چه به شکل یک قانون، مقرر، قاعده، طرز العمل، تصمیم اقدامات اداری باشد یا به شکل دیگر باشد.

۱۰- تدابیر از سوی کشور های متعاهد عبارت است از تدابیر اتخاذ شده توسط:

۱-۱۰ - حکومت، ادارات مرکزی، منطقوی یا محلی، و.

۲-۱۰ - ارگان های غیر دولتی در بخش اجراءات تفویض شده برای شان از سوی حکومت و ادارات مرکزی، منطقوی یا محلی.

۱۱- تدابیر اتخاذ شده از سوی کشور های متعاهد تجارت خدمات را متأثر می سازد که شامل تدابیر ذیل می گردد:

۱-۱۱ - خریداری، تأدیه یا استفاده از یک خدمت.

۲-۱۱ - دسترسی و استفاده در رابطه به عرضه یک خدمت، خدمات که کشور های متعاهد معمولاً نیاز دارند آن را برای مردم عرضه نمایند.

۳-۱۱ - حضور، به شمول حضور تجارتي شخصیت های حقوقی کشور های متعاهد به منظور عرضه یک نوع خدمت در قلمرو کشور متعاهد دیگر.

۱۲- عرضه کننده انحصاری یک خدمت: عبارت است از هر شخص، چه دولتی باشد یا خصوصی که در بازار مربوطه قلمرو کشور متعاهد، اجازه داشته یا رسماً تأسیس شده باشد یا توسط آن کشور متعاهد منحصراً عرضه کننده انحصاری خدمات مذکور بر حال اجراءات نماید.

۱۳- شخصیت حقیقی یک کشور متعاهد: عبارت از یک شخص حقیقی است که در قلمرو کشور متعاهد یا جای دیگر سکونت داشته و موصوف طبق قانون کشور متعاهد تبعه کشور متعاهد مذکور پنداشته شود.

۱۴- شخص: عام است چه شخصیت حقیقی باشد یا شخصیت حقوقی.

۱۵ - سکتور یک خدمت:

۱- با توجه به یک تعهد خاص، طوری که در جدول کشور های متعاهد مشخص شده، عبارت است از یکی یا بیشتر، یا تمام سکتور های فرعی خدمت مذکور.

۲- در غیر آن، تمام بخش های همان سکتور خدماتی شامل تمام سکتور های فرعی آن می گردد.

۱۶- خدمات: عبارت از هر نوع خدمت در هر سکتور به استثنای خدماتی که در حیطه صلاحیت اداره دولتی عرضه می گردد.

۱۷- فروش و بازاریابی خدمات حمل و نقل هوایی: عبارت از فرصت های است که برای شرکت های هوایی در خصوص فروش و بازار آزادانه خدمات حمل و نقل آنان که شامل تمام جوانب بازاریابی می شود مانند تحقیقات بازار، اعلانات و توزیع این فعالیت ها شامل تعیین نرخ خدمات حمل و نقل هوایی یا شرایط قابل اجراء نمی گردد.

۱۸- استفاده کننده از خدمات: عبارت است از هر شخصی که خدمات را دریافت و یا از آن استفاده می نماید.

۱۹- خدمات سایر کشور های متعاقد: عبارت از خدماتی که ذیلاً عرضه می گردد:

۱-۱۹ - از طرف یا در قلمرو سایر کشور های متعاقد یا در صورت حمل و نقل دریایی، ذریعۀ کشتی که طبق قوانین کشور های متعاقد دیگر ثبت و راجستر شده باشد یا توسط یک شخص از سایر کشور های متعاقد که خدمات را از طریق عملیه یک کشتی یا استفاده کامل یا قسمی از آن عرضه می نماید.

۲-۱۹ - در صورت عرضه خدمات از طریق یک نمایندگی (حضور) تجارتي شخصیت حقیقی، توسط عرضه کننده خدمات سایر کشور های متعاقد. (۱)

(۱) در صورتیکه خدمات مستقیماً توسط یک شخص حقوقی عرضه نگردد، ولی از طریق اشکال دیگر حضور تجارتي، مانند یک شعبه، یا یک دفتر نمایندگی، عرضه کننده خدمات (طور مثال یا شخص حقوقی) با وجود آن، از طریق چنین حضور تجاری رویه صورت میگیرد که برای عرضه کنندگان خدمات طبق این موافقتنامه صورت میگیرد، همچو رویه برای حضور تجاری مذکور که از طریق آن خدمات عرضه میشود، صورت میگیرد و ضرورت ندارد که به دیگر بخش های از عرضه کننده که خارج از قلمرو موقعیت دارد یعنی جاییکه خدمات عرضه می گردد، صورت گیرد.

۲۰ - عرضه کننده خدمات: عبارت از شخصی است که خدمات را عرضه می کند.

۲۱- عرضه خدمات: شامل تولید، توزیع، بازاریابی، فروش و ارایه یک خدمت می گردد، و.

۲۲- تجارت خدمات: به شکل ذیل تعریف شده یعنی عرضه خدمات:

۱-۲۲ - از قلمروی یک کشور متعاقد به قلمرو کشور متعاقد دیگر (عبور و مرور سرحدی).

۲-۲۲- در قلمرو یک کشور متعاقد برای استفاده کننده خدمات کشور متعاقد دیگر (مصرف خارج از کشور).

۳-۲۲- توسط یک عرضه کننده خدمات یک کشور متعاقد از طریق حضور تجارتي در قلمرو کشور متعاقد دیگر (حضور تجارتي).

۴-۲۲ - توسط یک عرضه کننده خدمات یک کشور متعاقد از طریق حضور شخصیت حقیقی یک کشور متعاقد در قلمرو کشور دیگر (حضور اشخاص حقیقی).

اهداف، اصول و رهنمود ها

ماده دوم:

۱- اهداف این موافقتنامه عبارت است از بهبود و افزایش تجارت خدمات در بین کشور های متعاقد به شکل سود متقابل و مساویانه با ایجاد یک چهار چوب برای آزاد سازی و بهبود تجارت خدمات در منطقه در مطابقت با ماده (۵) موافقتنامه عمومی پیرامون تجارت در خدمات.

۲- مذاکرات پیرامون تعیین جدول زمانی تعهدات مشخص با در نظر داشت اهداف خط مشی ملی، میزان توسعه و حجم اقتصادی کشور های متعاقد در هر دو بخش به شکل کل و انفرادی، باید صورت گیرد.

۳- در روشنی اولویت های اعطاء شده برای خدمات از سوی تمام کشور های متعاقد، موافقتنامه تدریجاً آزاد سازی تجارت خدمات را با پوشش وسیع و عمیق اکثریت سکتورها و سکتور های فرعی خدمات با توجه به تحقق اهداف ماده (۵) (GATS) تحت پوشش قرار می دهد.

۴- از شیوه یک لست مثبت باید پیروی شود. مذاکرات در مورد تعهدات مشخص برای آزاد سازی تدریجی باید بر مبنای شیوه (در خواست و پیشنهاد) صورت گیرد.

حوزه شمول

ماده سوم:

۱- این موافقتنامه بالای تدابیری که کشور های متعاقد طوری که در فقره (۱) ماده (۱۰) تعریف شده و بالای تدابیری که توسط کشور های متعاقدی که تجارت خدمات و طوری که در فقره (۱) ماده (۱۱) تذکر رفته، متأثر می سازد، قابل اجراء می باشد.

۲- این موافقتنامه بالای موارد آتی قابل اجراء نمی باشد:

الف - تدارکات دولتی.

ب - خدماتی که در اجراءات دولتی عرضه می گردد، و.

ج - خدمات حمل و نقل غیر حمل و نقل هوایی، به شمول خدمات داخلی و بین المللی برابر است که برنامه ریزی شده باشد یا نشده باشد و خدمات مربوط به حمایت از خدمات هوایی (۲) بغیر از موارد ذیل:

۱- خدمات ترمیم طیاره و حفظ و مراقبت از آن.

۲- فروش و بازاریابی خدمات حمل و نقل هوایی.

۳- و خدمات سیستم ریزرفی کمپیوتری.

۳- عرضه خدمات که همزمان به انفاذ این موافقتنامه از لحاظ تخنیک و تکنالوژیکی عملی نمی باشد زمانی که امکانات عملی شدن آن فراهم گردد، باید در جریان بررسی طبق ماده (۱۰) برای الحاق ممکن آن در نظر گرفته شود.

---

(۲) کشور های متعاهدیم امر را درک می کنند که خدمات جابجایی زمینی بخشی از خدمات مربوط به کمک خدمات هوایی می باشد.

۴- این موافقتنامه بالای تدابیری که دسترسی اشخاص حقیقی را به بازار کاریابی کشور متعاهد متأثر می سازد قابل اجراء نمی باشد و همچنان بالای تدابیری که در مورد شهروندی، سکونت یا استخدام به طور دایمی قابل اجراء نمی باشد.

۵- هیچ یک از مندرجات این موافقتنامه، مانع یک کشور متعاهد در راستای اتخاذ تدابیر برای تنظیم دخول اشخاص حقیقی سایر کشور های متعاهد به قلمرو آنان یا قامت مؤقت آنان شده نمی تواند، که این امر شامل اتخاذ تدابیر حفاظت از تمامیت اراضی و حصول اطمینان از گشت و گذار عادی اشخاص حقیقی در امتداد مرزهای آنان می گردد، مشروط بر اینکه تدابیری مذکور به شکل عملی نگردد که مزایای متعلق به کشور متعاهد دیگر را که تحت شرایط تعهدات مشخص طبق این موافقتنامه (۳) داده شده باطل سازد.

رویه دول کامله الو داد(MFN)

ماده چهارم:

۱- به تاسی از حکم فقره (ب) ماده (۲۲)، تعهداتی که مطابق ماده (۸) این موافقتنامه صورت گرفته برای تمام کشور های متعاهد با اساس رویه دول کامله الو داد داده می شود.

۲- هرگاه بعد از انفاذ این موافقتنامه یک کشور متعاهد به هر نوع موافقتنامه راجع به تجارت در خدمات با یک کشور غیر متعاهد پیوست، باید به درخواست کشور متعاهد دیگر مبنی بر انضمام متعلق برای رویه که کمتر از آنچه که طبق موافقتنامه مذکور فراهم شده نباشد، توجه نماید.

هر نوع انضمام باید میزان کلی تعهدات داده شده توسط هر کشور را طبق این موافقتنامه حفظ نماید.

---

(۳) واقعیت ضرورت ویژه برای اشخاص حقیقی یک کشور متعاهد مشخص و اینکه برای سایر کشور های متعاهد چنین ضرورت نباشد باید از جمله امتیازات باطل و آسیب کننده تحت تعهدات مشخص تلقی نگردد.

رویه ملی

ماده پنجم:

۱- در سکتور های مندرج جدول آن و در ارتباط به هر نوع شرایط واجد شرایط بودن متعلق به آن، هر کشور متعهد باید به خدمات و عرضه کننده گان خدمات هر کشور متعهد دیگر، با توجه به اتخاذ تمام تدابیری که عرضه خدمات را متأثر می سازد، چنان رویه نماید نسبت به رویه که به خدمات و عرضه کنندگان خدمات خویش می نمایند کمتر، نباشد. (۴)

۲- یک کشور متعهد می تواند شرایط فقرة (۱) را با منطبق سازی خدمات و عرضه کنندگان خدمات کشور متعهد دیگر، چه به شکل رسمی برآورده سازد که برای خدمات رویه یکسان یا رویه رسمی متفاوت، و عرضه کنندگان خدمات خویش می نماید.

۳- هرگاه یک کشور، شرایط رقابت را به نفع خدمات یا عرضه کننده خدمات یک کشور متعهد در مقایسه به خدمات و عرضه کنندگان خدمات کشور متعهد دیگر تغییر دهد، رویه رسمی یکسان یا رویه رسمی متفاوت منحصراً رویه کمتر مساعد پنداشته می شود.

---

(۴) تعهدات مشخص که تحت این ماده فرس شده است چنان تعبیر نشود که کدام کشور متعهد را ملزم میسازد تا برای هر نوع شرایط نا مساعد رقابتی ذاتی ناشی از کریکتر خارجی خدمات مربوطه با عرضه کننده گان، جبران خساره بپردازد.

دسترسی به بازار

ماده ششم:

۱- با توجه به دسترسی بازار از طریق روش های تعریف شده عرضه در فقرة (۲۲) ماده (۱) هر کشور متعهد باید با خدمات و عرضه کنندگان خدمات کشور متعهد دیگر رویه نماید که از رویه که تحت ضوابط، محدودیت ها و شرایط توافق شده و مشخص شده در جدول تعهدات، کمتر مساعد نباشد. (۵)

۲- در سکتور های که تعهدات دسترسی به بازار صورت گرفته، تدابیری را که یک کشور متعهد چه بر مبنای تقسیمات منطقی باشد یا بر مبنای تمام قلمرو و خودش نباید اتخاذ یا تصویب نماید، مگر اینکه در جدول تعهدات مشخص طور دیگر تصریح گردیده باشد، که ذیلاً چنین تعریف شده است:

الف - محدودیت ها بالای تعداد عرضه کنندگان خدمات چه به شکل سهمیه عددی، انحصاری، عرضه کنندگان انحصاری خدماتی یا شرایط آزمایش نیازمندی اقتصادی بوده باشد.

ب - محدودیت ها بالای ارزش مجموعی معاملات خدماتی یا دارایی ها به شکل سهمیه عددی یا شرایط یک آزمایش نیازمندی اقتصادی باشد.

ج - محدودیت ها بالای تعداد مجموعی فعالیت های خدماتی یا مقدار مجموعی دست آورد خدماتی ابراز شده در شرایط تعیین شده واحد عددی به صورت سهمیه یا شرایط آزمایش نیازمندی اقتصادی. (۶)

(۵) هرگاه یک کشور متعهد دسترسی به بازار را پیرامون عرضه خدمات از طریق روش عرضه ای که در فقره (۲۲) ماده (۱) بدوش گیرد و هرگاه رفت و آمد مرزی خود یک بخش اساسی خدمات تلقی گردد، در آنصورت کشور متعهد رفت و آمد مرزی را اجازه می دهد. هرگاه یک کشور متعهد تعهدات دسترسی به بازار را در ارتباط به عرضه خدمات از طریق روش عرضه ای مندرج فقره (۲۲) ماده (۲۲) به عهده گیرد، این کشور در واقع انتقالات اساسی را در قلمرو خویش تعهد نموده است.

(۶) این فقره ۲ ج شامل تدابیر یک کشور متعهد که معلومات برای عرضه خدمات محدود می سازد، نمی گردد.

د - محدودیت ها بالای تعداد مجموعی اشخاص حقیقی که ممکن در سکتور خدماتی معین استخدام گردند یا که بالای عرضه کننده خدمات که می تواند استخدام نماید و آنها برای آن لازم پنداشته شود، و مستقیماً به آن ارتباط داشته باشد، عرضه خدمات مشخص به گونه سهمیه عددی یا شرایط نیازمندی اقتصادی صورت گرفته می تواند.

ه - تدابیری که به انواع مشخص نهاد حقوقی یا نهاد مختلط ضرورت یا نیاز داشته باشد که از طریق آن عرضه کننده بتواند خدماتی را عرضه نماید، و.

و - محدودیت بالای سهم سرمایه خارجی بر حسب محدودیت فیصدی حداکثر بالای سهامداران خارجی یا بالای ارزش مجموعی سرمایه گذاری انفرادی یا مجموعی خارجی.

تعهدات اضافی

ماده هفتم:

کشور های متعهد می توانند روی تعهدات در رابطه به تدابیر متأثر کننده خدمات مذاکره نمایند که تابع برنامه ریزی تحت ماده های (۵) و (۶) نبوده، شامل آن تدابیری می گردد که در مورد واجد شرایط بودن، مغایر یا افزایش مشکلات می گردد. چنین تعهدات در جدول تعهدات مشخص یک کشور متعهد درج می گردد.

جدول تعهدات مشخص

ماده هشتم:

۱- هر کشور متعهد در یک جدول، تعهدات مشخصی را که طبق ماده های (۵، ۶ و ۷) به عهده گرفته است، در ج می نماید.

با توجه به سکتور های که چنین تعهدات صورت گرفته، هر جدول موارد آتی را مشخص می سازند:

الف - ضوابط، محدودیت ها، شرایط در مورد دسترسی به بازار.

ب - شرایط و واجد شرایط بودن در مورد رویه ملی.

ج - اجراءات مربوط به تعهدات اضافی.

د - در جای که مناسب باشد، تطبیق وقتاً فوقتاً چنین تعهدات، و.

ه - تاریخ انفاذ چنین تعهدات.

۲- تدابیری ناسازگار، با ماده های (۵ و ۶) در ج ستون ماده (۶) می گردد.

در این صورت، در ج تدابیری مذکور باید یک شرایط یا واجد شرایط بودن را برای ماده (۵) فراهم سازد.

۳ - جدول تعهدات مشخص کشورهای متعهد باید بعد از تکمیل مذاکرات ضمیمه این موافقتنامه گردیده و جزء لاینفک موافقتنامه را تشکیل دهد.

تعدیل در جدول ها

ماده نهم:

۱- یک کشور متعهد میتواند سه سال بعد از تاریخ انفاذ تعهدات، در مطابقت با احکام این ماده، هر نوع تعهدات مندرج جدول خویش را تعدیل یا از آن صرف نظر نماید.

کشور مذکور باید سایر کشور های متعهد را در مورد تصمیم خویش مبنی بر تعدیل یا صرف نظر از یک تعهد حد اقل سه ماه قبل از تاریخ تطبیق مورد نظر تعدیل یا صرف نظر، مطلع سازد.

۲- کشور متعهد تعدیل کننده، بنابه در خواست سایر کشور های متعهد به منظور رسیدن به توافق روی تعدیلات جبرانی لازم، باید وارد مذاکرات گردد.

در چنین مذاکرات و توافقات، کشور متعهد باید سعی و تلاش نماید تا میزان عمومی تعهدات سودمند دو جانبه را که نسبت به جدول های تعهدات مشخص به تجارت کمتر مساعد نباشد، قبل از چنین مذاکرات، باید حفظ نماید.

کشور های متعهد باید سعی نمایند تا در ظرف شش ماه مذاکرات را روی همچو تعدیلات جبرانی با رضایت دو جانبه انجام دهند، در صورت کوتاهی از آن احکام ماده (۲۶) این موافقتنامه پیروی نماید.

۳- تعدیلات جبرانی بر اساس رویه دول کامله الو داد صورت گیرد.

۴- کشور تعدیل کننده متعاقد تا زمانی نمی تواند در تعهدات خویش تعدیل آورد یا از آن صرف نظر نماید که تعدیلات جبرانی را با کشور درخواست کننده انجام دهد یا مطابق به تصمیم اتخاذ شونده از طرز العمل ماده (۲۶) این موافقتنامه پیروی نماید.

آزاد سازی تدریجی

ماده دهم:

جداول تعهدات مشخص ضمیمه این موافقتنامه بعد از سه سال تجدید نظر گردد یا قبل از آن در صورتی که توسط شورای وزاری (SAFTA) مکلف گردیده باشد.

مقررات داخلی

ماده یازدهم:

۱- در سکتور های که در آن تعهدات مشخص صورت گرفته، هر کشور متعاقد مکلف است تا از تمام تدابیری که اجراءات عمومی تجارت خدمات را به شکل معقول، هدفمند و منصفانه، متأثر می سازد اطمینان حاصل نماید.

۲- هر کشور متعاقد مکلف است تا در اسرع وقت دیوان های عدلی، حکمیت و اداری یا طرز العمل های را که به درخواست یک عرضه کننده خدمات آسیب دیده کشور متعاقد دیگر برای بررسی سریع فراهم نموده حفظ یا ایجاد نماید و در جایی که تصامیم اداری تجارت در خدمات را متأثر می سازد جبران مؤجه مناسب می باشد، اتخاذ گردد.

در صورتی که چنین طرز العمل های اداره مستقل با تصمیم اداری ارتباط نداشته باشد، کشور متعاقد باید اطمینان دهد، طرز العمل های که واقعاً برای یک هدف و بررسی منصفانه لازم است، فراهم شده است.

۳- احکام فقره (۲) نباید چنان تعبیر شود، که کشور متعاقد را ملزم سازد تا دیوان ها یا طرز العمل های را ایجاد نماید که خلاف ساختار قانونی یا سیستم حقوقی آن باشد.

۴- در جایی که برای عرضه یک خدمت که روی آن تعهدات مشخص صورت گرفته به مجوز نیاز باشد، ادارات ذیصلاح کشور متعاقد، در خلال مدت مناسب بعد از ارایه یک درخواستی از لحاظ قوانین و مقررات داخلی مکمل پنداشته شود، درخواست دهنده را در خصوص تصمیم اتخاذ شده در مورد درخواستی اطلاع می دهد.

بناباه تقاضای درخواست کننده ادارات ذیصلاح کشور متعاقد، بدون تأخیر غیر لازم معلومات در مورد وضعیت درخواستی فراهم می سازد.

۵- با هدف اطمینان از اینکه مقررات داخلی، به شمول تدابیر مربوط به نیازمندی های واجد شرایط بدون طرز العمل ها، معیار های تکنیکی و شرایط جواز دهی موانع غیر ضروری را برای تجارت خدمات ایجاد ننماید، کشور های

متعهد مشترکاً نتایج مذاکرات را در مورد دسپلین های این تدابیر به تأسی از فقره (۴) ماده (۵) موافقتنامه عمومی تجارت خدمات (GATS) سازمان تجارت جهانی (WTO) به منظور داخل شدن به این موافقتنامه به بررسی می گیرند.

کشور های متعهد، متوجه اند که هدف از چنین دسپلین اطمینان از این است که چنین شرایط شامل اند:

الف - بر مبنای معیار هدفمند و شفاف باشد، مانند ظرفیت و قابلیت عرضه خدمات.

ب - بیشتر از حد لازم سنگین نباشد تا از کیفیت خدمات اطمینان حاصل گردد.

ج - در صورت وجود طرز العمل های جواز دهی، خود محدودیت را در راه عرضه خدمات ایجاد ننماید.

۶- در مدت ایجاد نظم و دسپلین طبق فقره (۵) در سکتور ها، در جایی که یک کشور متعهد، تعهدات مشخص را به عهده گرفته باشد، یک کشور متعهد، شرایط جواز دهی و شایستگی و معیار های تخنیکی را باعث ابطال و خرابی به شکل که مطابق مغایر ذیل نباشد تطبیق نمی نماید:

الف - که با معیار های مندرج فقره های (۵ الف، ۵ ب، یا ۵ ج) مطابقت نداشته باشد.

ب - از کشور متعهد مذکور به شکل معقول حین تعهدات مشخص توقع برده نشود که در سکتور های مذکور صورت گرفته باشد.

۷- در تشخیص اینکه آیا یک کشور متعهد در مطابقت با مکلفیت که در تحت فقره (۶) عمل نموده، محاسبه باید به اساس معیار های بین المللی سازمان های بین المللی مربوطه اخذ گردد که توسط کشور متعهد مذکور تطبیق گردد. (۷)

---

(۷) اصطلاح " سازمان های ذیربط بین المللی" به نهاد های بین المللی اطلاق می گردند که عضویت آنها به نهاد های ذیربط تمام کشور های متعهد باز است.

۸ - در سکتور های که در آن تعهدات مشخص در مورد خدمات مسلکی صورت گرفته، هر کشور متعهد طرز العمل های کافی را برای بررسی افراد مسلکی هر کشور متعهد دیگر، تهیه می نماید.

به رسمیت شناختن

ماده دوازدهم:

۱- یک کشور متعهد به منظور اجرای ستندرد ها یا معیار های صلاحیت قانونی، جواز دهی یا تصدیق عرضه کنندگان خدمات می تواند درجه تحصیل، تجربه فرا گرفته شده، شرایط مقتضی یا جواز یا تصدیقنامه های اعطا شده در سایر کشور های متعهد را به رسمیت بشناسد.

۲- بعد از انفاذ این موافقتنامه، به اساس درخواست کتبی، یک کشور متعهد از هر کشور (کشور های) متعهد دیگر در مورد سکتور خدماتی تنظیم شده، کشور متعهد مکلف است تا اطمینان دهد که ادارات مسلکی مربوطه آن در زمان مناسب برای برسمیت شناختن متقابل درجه تحصیل، تجربه فرا گرفته شده، شرایط مقتضی یا جواز یا تصدیقنامه های اعطا شده در سکتور خدماتی مذکور، به منظور تحقق نتایج اولیه وارد مذاکره و قرار داد عقد نموده اند.

چنین به رسمیت شناخت متقابل می تواند از طریق هماهنگی بدست آید و در غیر آن صورت به اساس یک توافقنامه یا ترتیبات بین کشور های متعهد حاصل شود. هر گونه تأخیر یا عدم اجرای کار از سوی نهاد های مسلکی برای رسیدن به توافق یا عقد یک موافقتنامه در رابطه به جزئیات چنین موافقتنامه ها یا ترتیبات نباید به معنی نقض مکلفیت های از سوی کشور متعهد طبق این فتره تلقی گردد و همچنان تابع ماده (۲۶) که در مورد حل و فصل منازعات در این موافقتنامه است نمی گردد.

پیشرفت ها در این زمینه طبق ماده (۱۰) به طور مداوم توسط طرفین بررسی می گردد.

۳- در صورتی که یک کشور متعهد ذریعه موافقه یا قرار داد تحصیل یا تجربه فرار گرفته شده، شرایط مقتضی، یا جواز نامه ها یا تصدیقنامه های اعطا شده در قلمرو یک کشور دیگر را به رسمیت بشناسد، که کشور مذکور عضویت این موافقتنامه را نداشته باشد، کشور متعهد مذکور به اساس تقاضا به کشور متعهد فرصت های کافی را برای مذاکره به خاطر الحاق به چنین موافقتنامه یا قرار داد یا فرصت مذاکره یک کشور قابل مقایسه را با آن، اعطا می نماید.

در صورتی که یک کشور متعهد به شکل مستقلانه به رسمیت بشناسد، کشور مذکور فرصت کافی را برای کشور دیگر فراهم نماید تا ثابت سازد که تعلیم یا تجربه بدست آمده، شرایط فراهم شده یا جواز نامه یا تصدیق نامه های اعطا شده در قلمرو کشور متعهد دیگر نیز باید به رسمیت شناخته شود.

۴- حل و فصل منازعات که خارج یا تحت موافقتنامه ها یا قرار داد ها برای جهت به رسمیت شناختن متقابل توسط نهاد های مسلکی وضع کنند معیار، یا خود گردان طبق احکام این ماده عقد گردیده باشد، مسئولیت نهاد های می باشد که موافقتنامه ها یا قرار داد ها را برای به رسمیت شناختن متقابل امضاء می نماید.

۵- هر گاه مناسب باشد، و هرگاه ممکن باشد، اعضاء در مورد به رسمیت شناختن موارد فوق بر اساس معیار های توافق شده منطقی سعی و تلاش نمایند. در موارد مقتضی، کشور های متعهد در همکاری با سازمان های ذیربط بین

الحکومتی و غیر حکومتی در مورد ایجاد و اتخاذ ستندرد های منطقی عمومی و معیار برای به رسمیت شناختن و ستندرد های منطقی عمومی برای انجام خدمات تجارتي و حرفوی مربوطه کار می نمایند.

عرضه کنندگان خدمات انحصاری و اختصاصی

ماده سیزدهم:

۱- هر کشور متعهد باید اطمینان دهد که هیچ نوع عرضه کننده انحصاری یک خدمت در قلمرو آن، در رابطه به عرضه انحصاری خدمات در بازار مربوطه باشد، و به شیوه عمل نماید که در تضاد با جدول تعهدات مشخص آن کشور متعهد باشد، وجود ندارد.

۲- هرگاه عرضه کننده انحصاری یک کشور متعهد، چه به شکل مستقیم یا هم توسط یک شرکت وابسته، در عرضه یک خدمت خارج از حوزه شمول حقوق انحصاری خویش، رقابت نماید و آن تابع جدول مشخص تعهدات آن کشور باشد، کشور متعهد مذکور باید اطمینان حاصل نماید که چنین یک عرضه کننده انحصاری از موقت انحصاری خویش سوء استفاده نمی کند، یعنی در قلمرو آن به شیوه عمل نماید که مغایر همچو تعهدات باشد، وجود ندارد.

۳- هرگاه یک کشور متعهد دلایل مؤجه در دست داشته باشد که یک عرضه کننده انحصاری خدمات کشور متعهد دیگر به شکل عمل می نماید که در مغایرت با فقره (۱ و ۲) فوق می باشد کشور مذکور می تواند درخواست نماید تا معلومات مشخص را با ایجاد، حفظ و مراقبت یا اجازه دادن همچو عرضه در خصوص فعالیت های مربوطه در قلمرو خویش ارایه نماید.

۴- احکام این ماده بالای موارد عرضه کنندگان خدمات اختصاصی تطبیق می گردد، جایی که یک کشور متعهد، رسماً یا در حقیقت:

الف - یک تعداد کوچک از عرضه کننده گان خدمات را اجازه دهد یا ایجاد نماید.

ب - اساساً مانع رقابت بین آن عرضه کنندگان شود که در قلمرو آن قرار دارند.

اجراءات تجارتي

ماده چهاردهم:

۱- کشور های متعهد درک می نمایند که اجراءات تجارتي معین عرضه کنندگان خدمات، به غیر از آنچه که ماده (۱۳) به آن صراحت دارد، می تواند مانع رقابت شده و در نتیجه تجارت خدمات را محدود سازد.

۲- یک کشور متعهد بنا به درخواست یک کشور متعهد دیگر به منظور از بین بردن اجراءات مندرج فقره (۱) وارد مشوره شود. کشور متعهد باید با توجه کامل و همدرد دانه همچو درخواست را مورد رسیدگی قرار داده و از طریق ارایه معلومات مربوط به موضوع بحث که غیر محرمانه آشکارا موجود، همکاری نماید.

کشور متعاقد که مورد رسیدگی قرار گرفته نیز سایر معلومات قابل دسترس را در اختیار کشور درخواست کننده می گذارد که تابع قوانین داخلی و عقد یک توافقنامه قناعت بخش در خصوص حفظ محرمانیت معلومات توسط کشور درخواست کننده می باشد.

تدابیر حفاظتی

ماده پانزدهم:

۱- کشور های متعاقد باید طبق ماده (۱۰) موافقتنامه عمومی تجارت و خدمات (گتس/ GATS) مذاکرات چند جانبه را در مورد مسأله تدابیر حفاظتی اضطراری بر اساس اصول عدم تبعیض مورد توجه قرار دهند.

بر اساس نتایج چنین مذاکرات چند جانبه، کشور های متعاقد باید یک ارزیابی به منظور بحث روی یک تعدیلات مناسب در این موافقتنامه انجام دهند یعنی نتایج چنین مذاکرات چند جانبه در آن داخل نمایند.

۲- در صورتی که تطبیق این موافقتنامه باعث تأثیرات معکوس قابل توجهی در یک سکتور خدماتی یک کشور متعاقد، قبل از ختم مذاکرات چند جانبه مشارالیه در فقره (۱) این ماده گردد، کشور متعاقد متأثر شده می تواند از کشور متعاقد دیگر به منظور بحث روی هر نوع تدابیر با توجه به سکتور خدماتی متأثر شده درخواست مشوره نماید.

هر نوع تدابیر که به اساس این فقره اتخاذ می گردد باید به اساس توافق دوجانبه توسط کشور های متعاقد مربوطه صورت گیرد. کشور های متعاقد مربوطه باید حالات قضیه معین را در نظر گرفته و توجه همدرد دانه به کشور متعاقد که در صدد اتخاذ یک تدابیر است نمایند.

اعانه ها

ماده شانزدهم:

۱ - به استثنای حالات که در این ماده تصریح شده، این موافقتنامه بالای اعانه ها یا کمک های بلاعوض که از سوی یک کشور متعاقد فراهم می گردد، یا بالای هر نوع شرایط که ضمیمه رسید باشد یا ادامه چنین اعانه ها یا کمک بلاعوض باشد تطبیق نمی گردد، برابر است که چنین اعانه ها یا کمک بلاعوض به شکل اختصاصی برای خدمات داخلی، استفاده کنندگان از خدمات یا عرضه کننده خدمات فراهم شده باشد یا نشده باشد.

هرگاه چنین اعانه ها یا کمک بلاعوض تجارت خدمات را که تحت این موافقتنامه تعهد شده به شکل قابل ملاحظه متأثر سازد، هر یکی از کشور های متعاقد می تواند مشوره که توجه همدردانه را جلب کند، درخواست نماید.

۲- طبق این موافقتنامه، کشور های متعاقد، می توانند به اساس درخواست معلومات را در باره اعانه های مربوطه به تجارت خدمات که تحت این موافقتنامه تعهد شده، برای هر کشور متعاقد درخواست کننده فراهم نمایند.

۳ - زمانی که دسپلین ها و روش های مربوطه توسط سازمان تجارت جهان (WTO) طرح گردد، کشور های متعاقد رویه اعانه ها را بررسی می نماید.

۴- مواد حل و فصل منازعات تحت این موافقتنامه بالای هیچ نوع درخواست ارایه شده، یا مشوره های برگزار شده طبق احکام این ماده یا بالای هر نوع منازعه احتمالاً می تواند طبق احکام فقره (۱ و ۲) این ماده بین دو کشور متعاقد به وجود می آید، تطبیق نمی گردد.

تأدیات و حواله جات

ماده هفدهم:

۱- به استثنای مواردی که در ماده (۱۸) تصریح گردیده، یک کشور متعاقد نباید محدودیت ها را بالای حواله جات و تأدیات بین المللی برای معاملات کنونی مربوط به تعهدات مشخص آن کشور باشد اعمال نماید.

۲- هیچ یک از مندرجات این موافقتنامه حقوق و مکلفیت های کشور های متعاقد را منحیت عضو صندوق بین المللی پول طبق مواد موافقتنامه صندوق، به شمول استفاده از اقدامات تبادل پول که در مطابقت با مواد موافقتنامه صندوق بین المللی پول است، متأثر نمی سازد، مشروط بر اینکه یک کشور متعاقد محدودیت ها بالای هیچ نوع معاملات سرمایه که در مغایرت با تعهدات مشخص آن کشور باشد در مورد چنین معاملات، به استثنای موارد پیش بینی شده در ماده (۱۸) یا بنا به درخواست صندوق بین المللی پول، وضع ننماید.

محدودیت برای حفظ بیلانس تأدیات

ماده هجدهم:

۱- در صورت موجودیت بیلانس تأدیات جدی، مشکلات مالی خارجی یا تهدید آن، یک کشور متعاقد می تواند محدودیت را بالای تجارت خدمات با توجه به اینکه کشور مذکور طبق مواد (۵ و ۶) مکلفیت دارد یا تعهدات اضافی را نموده باشد، به شمول آنچه که در مورد تأدیات و حواله جات برای معاملات مربوط به چنین تعهدات، وضع نماید یا به آن ادامه دهد.

این امر قابل درک است که فشار معین بالای بیلانس تأدیات یک کشور معاهدات در جریان پروسه توسعه اقتصادی می تواند استفاده از محدودیت ها برای حصول اطمینان از جمله حفظ مراقبت ذخایر کافی مالی که برای تطبیق برنامه توسعه اقتصادی، حتمی و ضروری می گرداند.

۲- محدودیت های مندرج فقره (۱) این ماده باید:

الف - بین کشور های متعاقد تبعیض را بار نیارد.

ب- مطابق به مواد موافقتنامه صندوق بین المللی پول باشد.

ج - از خسارات غیر لازم بر منافع تجاری، اقتصادی و مالی سایر کشور های متعاقد اجتناب نماید.

د - متجاوز از آنچه که لازم است برای رسیدگی با موارد مندرج فقره (۱) نباشد.

ه - موقتی باشند و با بهتر شدن حالات مندرج فقره (۱)، به صورت تدریجی توقف یابد.

۳- هر نوع محدودیت وضع شده یا ادامه داده تحت فقره (۱) یا هر نوع تغییر آن، باید در اسرع وقت به کشور های متعاقد دیگر اطلاع داده شود.

۴- کشور متعاقد که هر نوع محدودیت را طبق فقره (۱) وضع می نماید، باید مشوره را با کشور های متعاقد به منظور بررسی محدودیت های اتخاذ شده توسط آن آغاز نماید.

شفافیت

ماده نهم:

۱- هر یکی از کشور های متعاقد می تواند در اسرع وقت و به استثنای حالات اضطراری حد اقل (۱۴) روز قبل از انفاذ، تمام تدابیری مربوط به تطبیق عمومی که متعلق به این موافقتنامه است یا عملی شدن آنرا متأثر می سازد، منتشر سازند.

موافقتنامه های بین المللی متعلق به تجارت خدمات یا متأثر کننده آن که یک کشور متعاقد عضویت آن را دارد نیز انتشار داده شود.

۲- در صورتی که انتشارات مندرج فقره (۱) قابل اجراء نباشد، چنین معلومات باید به شکل دیگری در دسترس مردم قرار داده شود.

۳- هر کشور متعاقد مکلف است تا به تمام درخواست های کشور های متعاقد دیگر در مورد معلومات مشخص به اسرع وقت راجع به هر نوع تدابیر خویش را از بابت اجراءات عمومی یا موافقتنامه های بین المللی در روشنی فقره (۱) پاسخ دهد.

همچنان هر کشور متعاقد باید یک یا چند مرکز معلوماتی را برای فراهم نمودن معلومات مشخص برای کشور متعاقد دیگر، به اساس درخواست راجع به تمام همچو مسایل، ایجاد نماید. لازم نیست که مراکز معلوماتی مذکور، مخازن قوانین و مقررات باشد.

افشای اطلاعات

ماده بیستم:

هیچ یک از مندرجات این موافقتنامه هیچ کشور متعاقد را مکلف نمی سازد تا معلومات محرم را ارایه نماید، که افشای آن مانع تنفیذ قانون گردد، مگر اینکه در تضاد با منافع عامه باشد، یا که به منافع تجاری مشروع یک تصدی عامه یا خصوصی اخلال نماید.

ساحات همکاری

ماده بیست و یکم:

به منظور تقویت تجارت خدمات در بین کشور های متعاقد، بالای تدابیری ذیل در یک مدت زمان توافق شده تمرکز خواهد نمود:

الف – توسعه ظرفیت مقرراتی:

کشور های متعاقد به منظور همکاری بین نهاد های مقرراتی مربوطه کشور های متعاقد زمینه تبادل تجاری و روش های بهتر را فراهم می نمایند. به منظور تسهیل همکاری، این گروه های کاری می تواند برای سکتور های مشخص ذینفع متشکل از ادارات داخلی مربوطه و سهامداران تشکیل شود.

گروه های کاری به میکانیزم نهادی برای نظارت و تطبیق این موافقتنامه طوری که در ماده (۲۷) تصریح گردیده، گزارش می دهد.

ب – همکاری برای جمع آوری و تبادل احصائیه و مقررات: یک گروه کاری SAARCSTAT متشکل است از مقامات بانک مرکزی و سایر مراجع مربوطه باید ایجاد گردد. آنها باید همچنان یک فشرده از مقررات داخلی را طرح و ترتیب نموده و سعی و تلاش خواهند نمود تا جمع آوری احصائیه های تجارت خدمات را بهبود بخشند.

ج – همکاری در مذاکرات سازمان تجارت جهانی (WTO) یا موافقتنامه عمومی تجارت و خدمات (GATS):

کشور های متعاقد باید در رابطه به مواقف خویش در مذاکرات موافقتنامه عمومی تجارت و خدمات (GATS) تا حد امکان همکاری و هماهنگ نمایند.

رویه خاص و متفاوت برای کشور های متعاهد کمتر توسعه یافته (LDCS)

ماده بیست و دوم:

برعلاوه سایر احکام این موافقتنامه، تمام کشور های متعاهد مکلف اند، در صورت امکان، زمینه رویه خاص و خیلی همدرانه را با کشور های متعاهد کمتر توسعه یافته، طوری که در فقرات ذیل آمده، فراهم نمایند:

الف - برای کشور های متعاهد کمتر توسعه یافته باید انعطاف پذیری مناسب برای بازگشایی سکتور های معدود، آزاد سازی انواع معدود از معاملات و اعطای دسترسی تدریجی به بازار در مطابقت با وضعیت توسعه، وجود خواهند داشت.

ب - تمام کشور های متعاهد، در صورت امکان، امتیازات خاص را برای کشور های متعاهد کمتر توسعه یافته، زمانی که تعهدات را به اساس درخواست، پیشنهاد به عهده می گیرند، باید در نظر داشته باشد.

ج - کمک های تخنیکی برای کشور های متعاهد کمتر توسعه یافته جهت ارتقای ظرفیت های عرضه در سکتور خدمات و توسعه زیربنایی و برآورده ساختن نیازمندی های نهادی و مقرراتی به منظور تقویت ظرفیت خدماتی داخلی، مؤثریت و رقابت، باید فراهم گردد.

چنین همکاری تخنیکی می تواند به شکل دوجانبه یا از طریق پروژه های فرعی و منطوقی در چارچوب دریچه اقتصادی صندوق توسعه سارک مطابق به منشور و اساسنامه آن فراهم شده می تواند.

یک پلان کاری مفصل به شمول چارچوب زمانی برای کمک های تخنیکی در این ساحات باید به اساس اولویت ها در خلال چارچوب زمانی مناسب بعد از انفاذ موافقتنامه تهیه و ترتیب گردد.

استثنائات عمومی

ماده بیست و سوم:

۱- حسب شرایط چنین تدابیر نباید به نحو تطبیق شود که یک مفهوم تبعیض آمیز استبدادی یا غیر قابل توجیه را علیه یک کشور متعاهد، افاده نموده یا محدودیت پنهانی را بالای تجارت خدمات وضع نماید.

هیچ یک از مواد این موافقتنامه چنان تعبیر نخواهد شد که مانع اتخاذ یا انفاذ تدابیر توسط یک کشور متعاهد گردد که:

الف - برای حمایت اخلاق عامه یا حفظ نظم عامه ضروری باشد.

ب- برای حمایت زندگی انسان، حیوان یا نبات یا صحت ضروری باشد.

ج - برای حصول اطمینان از مطابقت با قوانین و مقررات لازمی باشد که با احکام این موافقتنامه مغایرت نداشته باشد به شمول تدابیری مربوط می شود به:

۱- به جلوگیری از اجراءات ناقص و تقلبی یا با عوامل یک کوتاهی و غفلت در قرار داد های خدمات سرو کار داشته باشد. (۸)

۲- به حمایت از پنهان کردن راز اشخاص در ارتباط با طی مراحل و انتشار اطلاعات شخصی و حمایت از محرمانگی سوابق و حسابات اشخاص انفرادی.

۳- برای مصئونیت.

د - در تضاد با ماده (۵)، مشروط بر اینکه تفاوت مذکور در رویه، به منظور حصول اطمینان از اعمال عادلانه و مؤثر (۹) یا جمع آوری مالیات مستقیم با توجه به خدمات یا عرضه کنندگان خدمات کشور متعاهد دیگر باشد.

---

(۸) استثناء نظم عامه میتواند توسط یک کشور متعاهد مطالبه گردد، بشمول نهاد های قانون گذاری، دولتی، مقرراتی یا عدلی کشور مذکور، البته فقط در آنصورت که تهدید جدی واقعی و بقدر کافی متوجه یکی از منافع اساسی جامعه باشد.

(۹) تدابیری که هدف از آن حصول اطمینان از وضع و جمع آوری عادلانه یا مؤثر مالیات مستقیم می باشد که شامل تدابیری می گردد که توسط یک کشور متعاهد طبق سیستم مالیاتی آن اتخاذ شده باشد که:

(۱) بالای عرضه کننده گان خدمات غیر مقیم تطبیق میگردد تا در رابطه به شناسایی این حقیقت که مکلفیت های مالیاتی اشخاص غیر مقیم نظر به ارقام قابل مالیه که در قلمرو کشور متعاهد منبع آن است یا قرار دارد مشخص گردیده است، یا.

(۲) بالای عرضه کننده گان خدمات غیر مقیم به منظور حصول اطمینان از وضع و جمع آوری مالیات در قلمرو کشور متعاهد تطبیق می گردد، یا.

(۳) بالای اشخاص غیر مقیم یا مقیم تطبیق می گردد تا از اجتناب یا حلیه از پرداخت مالیات جلوگیری نماید که شامل تدابیری مطابقت می گردد، یا.

(۴) بالای استفاده کنندگان از خدمات عرضه شده در قلمرو مذکور یا از قلمرو کشور متعاهد دیگر تطبیق می گردد تا اطمینان حاصل شود که وضع و جمع آوری مالیات از چنین مستهلکین از منابع آن در قلمرو کشور متعاهد منحرف نشود، یا.

(۵) تفکیک عرض کننده گان خدمات تابع مالیات در ارقام قابل مالیات سراسر جهان، از سایر عرضه کننده گان خدمات در شناسای تفاوت در ماهیت اساس مالیاتی بین آنها، یا.

(۶) تعیین، تخصیص یا تقسیم عواید، مفاد، نفع، ضرر، وضع یا کریدت اشخاص مقیم، یا شعبات یا بین اشخاص مربوطه یا شعبات عین شخص به منظور حفاظت اساس مالیاتی کشور متعاهد.

اصطلاحات یا مفاهیم مالیاتی مندرج فقره ۱ (د) این ماده و این پاورقی مطابق تعاریفات و مفاهیم مالیاتی، یا تعدیفات و مفاهیم مساوی و مشابه، مطابق به قوانین داخلی کشور متعاهد با اتخاذ تدابیر تعیین گردد.

استثنائات امنیتی

ماده بیست و چهارم:

۱- هیچ یک از مندرجات این موافقتنامه نباید چنان تعبیر شود که:

الف - یک کشور متعهد را مجبور سازد تا هر نوع معلوماتی را تهیه نماید که افشای آن مخالف منافع امنیتی مهم آن کشور تلقی گردد.

ب - مانع اتخاذ هر نوع تدابیر از سوی یک کشور متعهد گردد که برای حمایت از منافع امنیتی مهم آن ضروری پنداشته شود که:

۱- ارتباط گیرد به عرضه خدمات که به طور مستقیم یا غیر مستقیم به منظور تأمین ضرورت تأسیسات نظامی آن کشور، صورت می گیرد.

۲- ارتباط داشته باشد به مواد قابل تجزیه و قابل ذوب یا مواد که این ها از آن بدست میاید.

۳ - اتخاذ شده در زمان جنگ یا سایر حالات اضطراری در روابط بین المللی.

۴- مربوط به حمایت زیر بناهای مهم عامه، به شمول مخابرات، زیربنای انرژی و آب، از تلاش های عمدی که هدف از آن از کار انداختن یا تنزیل درجه چنین زیربناها باشد.

ج - مانع یک کشور متعهد از اتخاذ هر نوع اقدام در قبال مکلفیت های خویش گردد که طبق منشور ملل متحد برای تأمین صلح و امنیت بین المللی ضرورت است.

۲- هر کشور متعهد باید کشور های متعهد دیگر را، تا حد کامل امکان از بابت تدابیر اتخاذ شده تحت فقره (۱) (ب و ج) از لغو آن، اطلاع دهد.

انکار منافع

ماده بیست و پنجم:

۱- یک کشور متعهد، مشروط به اطلاع قبلی و مشورت، می تواند از منافع این موافقتنامه انکار نماید:

الف - برای عرضه یک نوع خدمت، هرگاه ثابت سازد که خدمت مذکور از قلمرو یا در داخل قلمرو یک کشور عرضه گرد که عضویت این موافقتنامه را ندارد.

ب - در صورت ارایه خدمات حمل و نقل بحری، هرگاه ثابت سازد که خدمات مذکور ذریعه وسایل ذیل عرضه گردیده است:

۱- توسط یک کشتی ثبت و راجستر شده طبق قوانین یک کشوری که عضویت این موافقتنامه را ندارد، یا.

۲- توسط یک شخص عرضه گردیده که از کشتی به شکل کامل یا قسمی فعالیت و یا استفاده می نماید اما آن مربوط یک کشور غیر متعاهد است.

۳- یک کشور امضاء کننده می تواند از پرداخت منفعت این موافقتنامه به عرضه کننده کشور دیگر متعاهد در صورت انکار نماید که تثبیت گردد که تصدی ارایه کننده خدمات در ملکیت یا کنترل شخص است که تبعه یک کشوری است که عضو این موافقتنامه نیست و در قلمرو کشور متعاهد مربوطه فعالیت های چشمگیری را اجراء نمی نماید.

۴- در صورت موجودیت امتیازات ویژه، که تحت ماده (۲۲) (ب) به کشور های روبه انکشاف اهدا گردیده اند، منوط به اطلاع قبلی و مشاوره، یک کشور متعاهد می تواند از اهدا این امتیازات به یک عرضه کننده خدمات مربوط به کشور دیگر امضاء کننده این موافقتنامه در آن صورت انکار نماید که کشور دریافت کننده خدمات مزبور تشخیص نماید که این خدمات توسط یک تصدی شرکت عرضه یا کنترل می گردد که در ملکیت یک کشور دیگر است که کشور روبه انکشاف نمی باشد و همچنان در کشور متعاهد روبه انکشاف مذبور دارنده فعالیت های چشمگیر تجاری نیست.

حل و فصل منازعات و تنفیذ

ماده بیست و ششم:

به منظور ارجای این موافقتنامه میکانیزم های مندرج مواد (۱۹ و ۲۰) موافقتنامه راجع به ساحه تجارتی آزاد جنوب آسیا (SAFTA)، قابل اجراء و از طریق ماده (۲۷) این موافقتنامه تنفیذ می گردد.

میکانیزم نهادی

ماده بیست و هفتم:

شورای وزیران (SAFTA) که طبق ماده (۱۰) موافقتنامه (SAFTA) تشکیل شده، عالی ترین اداره تصمیم گیرنده برای تحقیق اهداف این موافقتنامه می باشد و مسئولیت تنظیم و تطبیق این موافقتنامه و تمام تصامیم و ترتیبات که در چهارچوب حقوقی اتخاذ گردیده است، به عهده دارد.

کمیته متخصصین (SAFTA) تطبیق احکام این موافقتنامه را نظارت بررسی و تسهیل نموده و وظیفه را که برای آن توسط شورای وزیران (SAFTA) تفویض شده انجام می دهد. کمیته متخصصین (SAFTA) این گزارش را در هر شش ماه برای شورای وزیران (SAFTA) تقدیم می دارد.

صرف نظر

ماده بیست و هشتم:

هریک از کشورهای متعاهد می تواند از عضویت این موافقتنامه، در هر زمان بعد از تطبیق آن مطابق ماده (۲۱) موافقتنامه (SAFTA) صرف نظر نماید.

انفاد

ماده بیست و نهم:

این موافقتنامه با تکمیل تشریفات به شمول تصویب از سوی تمام کشور های متعاهد و صدور اطلاعیه متعلق به آن توسط دارالانشای سارک مرعی الاجراء می گردد. این موافقتنامه یک ضمیمه و موافقتنامه (SAFTA) می باشد.

ضمایم

ماده سی ام:

ضمایم ذیل پیوست این موافقتنامه جزء لاینفک این موافقتنامه را تشکیل می دهد:

الف - مقررات عمومی در مورد اصول و رهنمودها برای مذاکرات (ضمیمه-۱).

ب - جدول تعهدات مشخص کشور های متعاهد، طوری که در ماده (۸) جزء ۳ اشاره شده است. (ضمیمه -۲).

تعدیلات

ماده سی و یکم:

این موافقتنامه می تواند به اتفاق ارای شورای وزیران (SAFTA) تعدیل گردد. هر گونه تعدیل چنین بعد از به ودیعت گذاشتن اسناد قبولی نزد سرمنشی سازمان سارک از سوی تمام کشور های متعاهد، نافذ می گردد.

معتمد

ماده سی و دوم:

این موافقتنامه نزد سرمنشی سازمان سازک به ودیعت گذاشته می شود، و او فوراً یک کاپی تصدیق شده آن را برای هر کشور متعاهد می دهد.

به گواهی از مراتب بالا، امضاء کنندگان ذیل با داشتن صلاحیت کامل از سوی کشور های مربوطه خویش این موافقتنامه را امضاء نمودند.

این موافقتنامه در شهر تیمفو، کشور بوتان به تاریخ ۲۹ اپریل، سال ۲۰۱۰ به لسان انگلیسی در دو کاپی اصلی، عقد گردید، تمام متون آن طور مساویانه، قابل اعتبار می باشد.

داکتر زلمی رسول

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان

كاندوونگچوك

وزير امور خارجه كشور شاهي بوتان

احمد شهيد

وزير امور خارجه كشور مالديپ

مخدوم شاه محمود قريشي

وزير امور خارجه جمهوري اسلامي پاكستان

داكتر ديپو موني، ايم. پي

وزير امور خارجه جمهوري بنگلاديش

ايس-ايم كرشنا

وزير امور خارجه كشور هندوستان

سوجتا كويرالا

معاون صدر اعظم و وزير امور خارجه كشور نيپال

پروفيسور گانيني لكشمن پيريس

وزير امور خارجه جمهوري سوسياليستي سريلانكا

۱- ضمیمه

مقررات عمومی در مورد اصول و رهنمود ها برای مذاکرات راجع به موافقتنامه تجارت خدمات

سارک

۱- این موافقتنامه زمینه دسترسی واقع و مؤثر به بازار را برای تمام کشور های متعاقد به شکل مساویانه فراهم می سازند.

۲- مذاکرات برای جدول تعهدات مشخص با در نظر داشت اهداف خط مشی ملی، میزان توسعه و حجم اقتصادی کشور های متعاقد، صورت می گیرد.

۳- در روشنی اولویت های داده شده برای خدمات، توسط تمام کشور های متعاقد، موافقتنامه مذکور بشکل تدریجی آزاد سازی تجارت خدمات را باقاعده وسیع و پوشش عمیق تر اکثریت سکتورهای خدمات سکتور فرعی خدماتی به منظور برآورده ساختن اهداف ماده (۵) موافقتنامه عمومی تجارت خدمات (GATS)، تحت پوشش قرار می دهد.

۴- یک شیوه لست مثبت باید تعقیب گردد. مذاکرات برای تعهدات مشخص برای آزاد سازی تدریجی باید به اساس شیوه " درخواست - و پیشنهاد" باشد.

۵- در اینجا متون مشخص در ساحات توافق شده دوجانبه می تواند وجود داشته باشد.

۶- (MTN/GNS/W//۱۲) لست دسته بندی سکتوری خدمات سکرتریت سازمان تجارت جهانی (WTO) میتواند برای تعهدات مشخص پوشش سکتوری یک اساس باشد اما به آن محدود نمی باشد.

۷- پیشنهاد نخستین کشور های متعاقد عضو سازمان تجارت جهانی (WTO) بر علاوه میزان موجود تعهدات چند جانبه کنونی با بهبود سکتوری اساسی و نمونه در آن تعهدات وجود دارد.

۸- موافقتنامه و جدول تعهدات مشخص تابع بررسی نوبتی می باشد.